

Ett val av vikt

svenska föräldrars erfarenheter och tankar om att välja skola

KAIROS FUTURE - JUNI 2014

Förord

Den här rapporten har vi valt att kalla 'Ett val av vikt'. Skälet till det är enkelt. För i princip alla föräldrar är det nämligen så skolvalet uppfattas. Av de cirka 2000 svenska föräldrar som svarat på våra frågor i denna rapport så uppger faktiskt 99 procent att känslan av att ha valt en bra skola var antingen väldigt eller ganska viktig.

Andra undersökningar har visat att 3 av 4 föräldrar med barn i skolåldern vill ha rätt att välja förskola eller skola. Att föräldrar upplever valet av skola för sina barn som viktigt är alltså ställt utom tvivel.

Men hur mer exakt gör de sina val? Hur många förskolor eller skolor är det egentligen som de väljer bland? Vilka typer av efterforskningar gör de? Vilka faktorer tar de extra mycket hänsyn till, och hur nöjda är de med valen de gjorde?

En intensiv skoldebatt till trots är detta frågor som det har talats och skrivits relativt lite om. Förhoppningen med denna rapport är därför att skingra en del frågetecken och uppmuntra till fler studier.

Resultaten i den här rapporten är baserade på en allmänhetsundersökning riktad till knappt 2000 svenska föräldrar som genomfördes på uppdrag av Friskolornas riksförbund under maj månad 2014. Perspektiven i rapporten anser vi är särskilt viktiga och angelägna att ha i åtanke för alla som vill diskutera skolan och det fria skolvalet på ett konstruktivt sätt.

Med mer kunskap kan vi hitta vägar att utveckla det fria skolvalet så att det blir relevant och tillgängligt för fler. Det behöver vi för att ta oss an många av de utmaningar som finns för att höja kvaliteten i den svenska skolan.

Trevlig läsning,

Mats Lindgren

Kairos Future

Innehåll

Inför själva valet	4
Det magiska talet tre	6
Hemsidor och vänner, men inte årsredovisning	8
Två dagar är nog	10
Kunskapsunderlaget: bra, men inte perfekt	12
Viktigast vid val av skola	14
En trio viktig för alla	16
Viktigast för dig men inte för mig	18
Även små har bestämda viljor	20
Utfallet av skolvalet	22
Nöjda väljare	24
Vår skola är bra	26
Spelar ansträngning ingen roll?	28
Synen på skolvalet i stort	30
I regel en positiv erfarenhet	32
Ja till ett fritt val	34

Del 1

Inför själva valet

Om förberedelser och efterforskningar i samband med skolval

I korthet:

- För de flesta föräldrar är det två till tre förskolor eller skolor som står i centrum för skolvalet.
- Besök på skolornas hemsidor, tips från vänner och bekanta samt besök i verksamheten är de enskilt vanligaste typerna av efterforskningar. Få föräldrar gör fler än fem olika typer av efterforskningar.
- Den totala tiden som läggs ned på efterforskningar i samband med skolval varierar. Få föräldrar uppger dock att de har lagt mer än 20 timmar.
- En klar majoritet (80 procent) av föräldrarna upplevde att de i samband med det senaste skolvalet hade all information de behövde för att kunna göra ett bra val. Förbättringsutrymme finns dock, främst vad det gäller att underlätta kvalitetsjämförelser.

Långa nätter framför Excelark eller beslut efter magkänsla i sista stund? Hur ser efterforskningarna och förberedelserna inför val av förskola eller skola egentligen ut? Det enkla svaret: det beror på.

I kommuner med få alternativ i närområdet finns det naturligtvis mindre att ta ställning till än i kommuner där utbudet är stort. Därför ser efterforskningarna också olika ut. På samma sätt spelar vår förförståelse för skolornas kvalitet roll, samt om barnet själv har en tydlig uppfattning om de skolor som det går att välja bland.

Även om vi tenderar att prata om skolvalet som en entydig företeelse så är det alltså viktigt att komma ihåg att valen kan se väldigt olika ut från familj till familj och region till region. Med detta sagt finns det i svaren flera spännande övergripande mönster.

1.1 Det magiska talet tre

*Om hur många skolor vi väljer vi mellan,
och när vi anser utbudet vara tillräckligt*

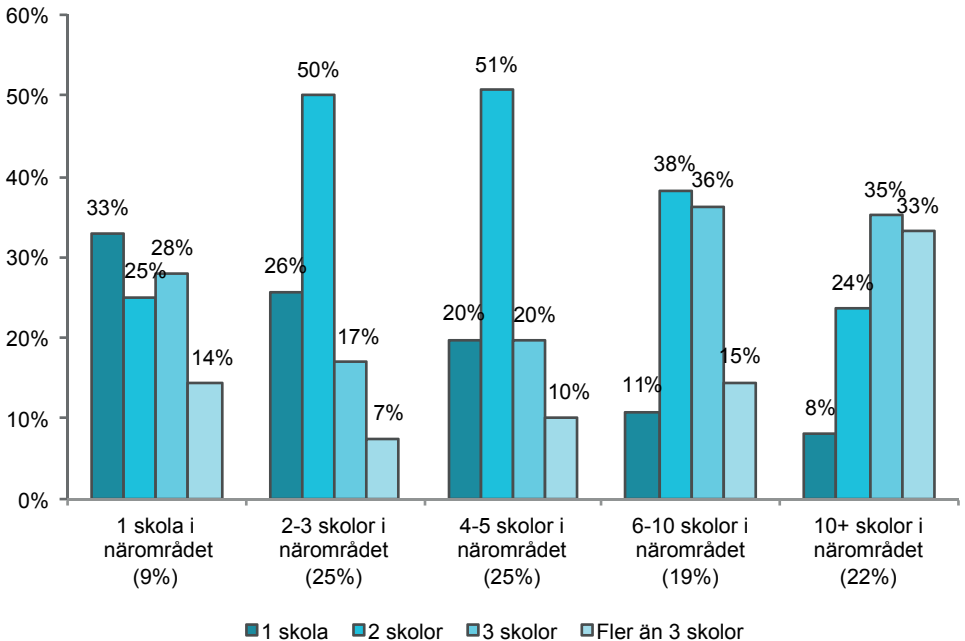
Beroende på var vi bor så varierar antalet skolor det är praktiskt möjligt att välja bland. I vissa glesbygdskommuner finns det inga förskolor, grundskolor eller gymnasier inom 30 minuters resväg, medan det i Stockholmsområdet kan finnas tiotals.

Mot den bakgrunden kunde man tro att antalet skolor som föräldrar i en valsituation på allvar överväger mellan skulle variera stort. Intressant nog tycks så inte vara fallet. Åtminstone är skillnaderna mindre än vad man skulle kunna tro. Av vår undersökning framgår att två till tre skolor är det antal som en majoritet av föräldrar uppger att de valde bland i samband med senaste valet. Detta gäller oavsett om det fanns 3, 5 eller 10 skolor i närområdet. eller om valet rörde förskola, högstadium eller gymnasium.

Kanske som ett resultat av att relativt få föräldrar på allvar överväger mer än tre skolor så visar sig tre skolor också vara den gräns efter vilken den stora majoriteten av svarande uppger att de upplevde skolutbudet i området som ganska eller väldigt gott.

För majoriteten av föräldrar står valet mellan två till tre skolor

Figur 1: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *Om du tänker tillbaka på tidpunkten för det senaste skolevalet som du var inblandad i, ungefär hur många skolor skulle du säga att du/ni övervägde mellan totalt sett?* Svaren redovisas uppdelat på det antal skolor som de svarande uppgivit funnits tillgängliga inom 30 minuters kollektiv resväg från hemmet. Frågan har besvarats av 1850 föräldrar.

1.2 Hemsidor och vänner, men inte årsredovisning

Om informationen vi samlar inför skolvalet

Vår undersökning antyder att efterforskningar i samband med skolval för de flesta består av två huvudsakliga faser. I den första fasen görs en snabb grovsällning bland alternativen. Efter det återstår cirka två till tre skolor för de flesta. De kvarvarande huvudkandidaterna jämförs och ställs i nästa steg mot varandra.

Vad mer exakt är det då som vi i denna andra fas jämför, och hur mycket information om skolorna vinnlägger sig föräldrar om att samla in?

När vi utifrån en lista över 13 olika informationskällor ber föräldrar att kryssa för de som de i samband med det senaste skolvalet själva använde, så framgår att skolornas webbplatser, tips från vänner och bekanta, samt personliga besök på skolorna är de källor som flest uppger att de använde sig av. Överlag ser typen av efterforskningar snarlika ut oavsett vilket val det rör sig om (förskola, grundskola, gymnasium). Undantaget är skolmässorna som i princip endast används vid val av gymnasium.

När det gäller mängden information som samlas in så svarar de flesta föräldrar (55 procent) att de inför valet sammanlagt tog del av högst tre av de tretton listade informationskällorna. Ytterligare 28 procent uppger att de sammanlagt tog del av fyra till fem av dessa källor, medan 18 procent uppger att de tog del av fler än fem.

Besök av hemsidor och tips från vänner är de vanligaste informationskällorna inför skolval

Figur 2: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *Om du tänker tillbaka på tidpunkten för det senaste skolvalet som du var inblandad i, vad (om något) av följande efterforskningar gjorde ni då?* Frågan har besvarats av 1875 föräldrar.

1.3 Två dagar är nog

Om den sammanlagda tiden föräldrar lägger på efterforskningar

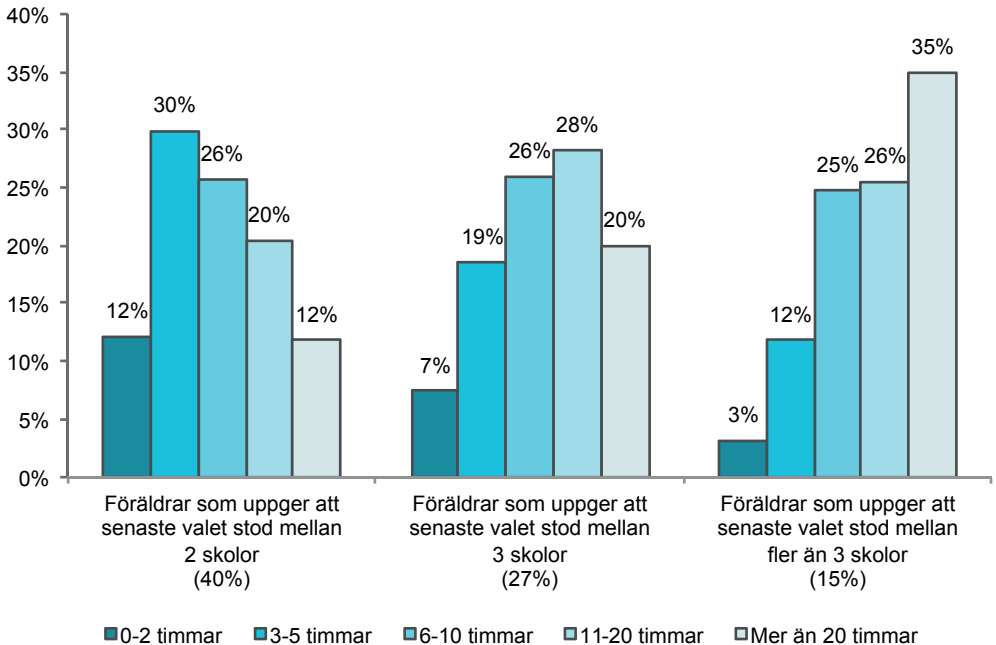
Som vi nyss sett svarar majoriteten av föräldrar att de tog del av upp till tre skilda källor, där besök på hemsidor och inhämtandet av tips från vänner visar sig vara de enskilt vanligaste.

En annan relevant fråga är hur mycket tid föräldrar sammanlagt uppskattar att de lade ner för att bilda sig en uppfattning om de olika alternativen. Svaren ger två insikter.

För det första rör det sig som regel inte om veckor av förberedelser. Sett till svarsgruppen som helhet är det en minoritet av föräldrarna som uppskattar att de totalt lade mer än 20 timmar på efterforskningar i samband med senaste skolvalet. För det andra kan vi konstatera att mängden tid som lagts ned varierar betydligt. Till viss del förklaras variationen i tidsåtgång naturligt av antalet skolor som övervägdes: ju fler skolor som övervägdes, desto mer tid lades även på research. Men även om vi håller antalet skolor de valde bland konstant så ser vi att mängden nedlagd tid fortfarande varierar påtagligt från svarande till svarande.

Mängden nedlagd tid på efterforskningar varierar

Figur 3: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *Om du skulle uppskatta, ungefär hur många timmar tror du att du/ni som föräldrar (i samband med det senaste skolvalet du var inblandad i) sammanlagt ägnade åt att göra efterforskningar och bilda er en uppfattning om olika skolor innan ni gjorde ert val?* Frågan har besvarats av 1750 föräldrar.

1.4 Kunskapsunderlaget: bra men inte perfekt

Om föräldrar upplever sig ha tillgång till all information de behöver

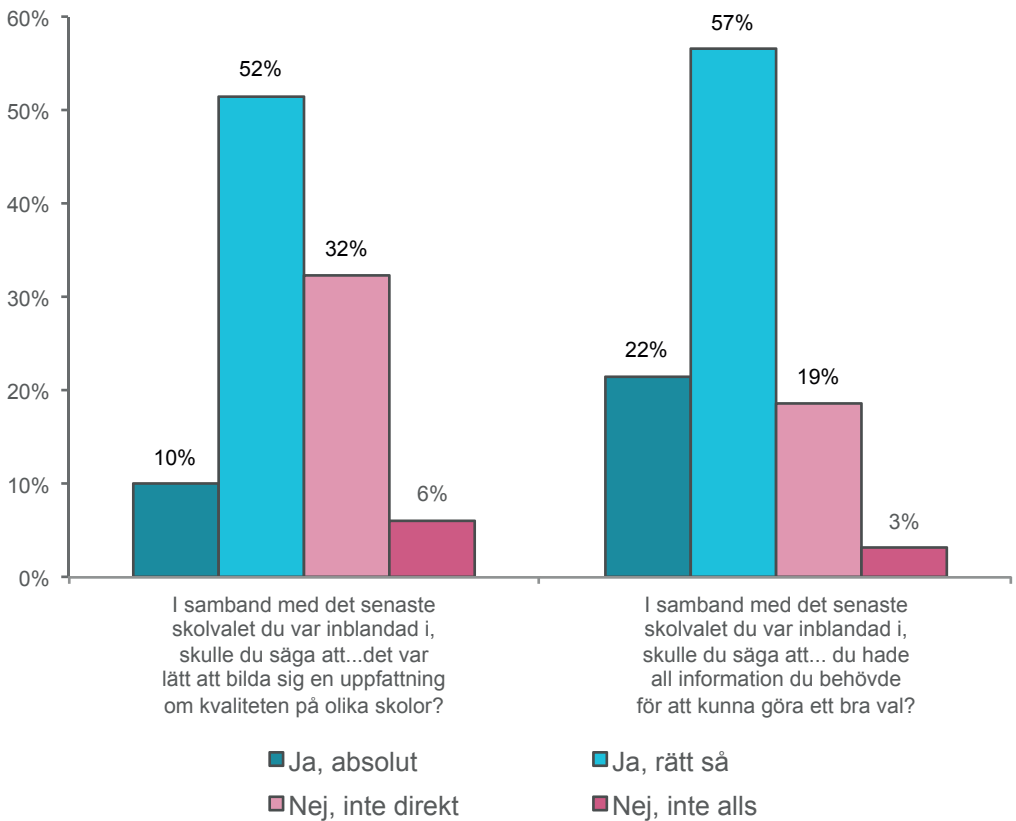
Tre kandidatskolor, tre till fyra separata informationskällor och i snitt någonstans mellan 10-15 timmar för research. Ungefär så skulle den ”typiska” svenska föräldrarnas förberedelser inför ett skolval grovt förenklat kunna sammanfattas.

Är det tillräckliga förberedelser för att kunna göra ett bra val av förskola eller skola? Ja, så verkar det i de allra flesta fall. 8 av 10 föräldrar instämmer i att de i stort hade all information de behövde för att göra ett bra val. Huruvida ”i de allra flesta fall” sedan ska anses vara bra nog kan självfallet diskuteras. I vilket fall så visar undersökningen att det finns utrymme för förbättringar.

Så, hur skulle man gå till väga om målsättningen var att få 100 procent av föräldrar att känna att de hade all den information de behöver? En tänkbar startpunkt skulle kunna vara att erbjuda mer omfattande och lättillgängliga jämförelser av skolornas kvalitet. Drygt 60 procent svarade att de absolut eller i rätt så stor utsträckning upplevde att det var lätt att bilda sig en uppfattning om kvaliteten på de olika skolorna som man valde mellan. För att säkerställa fler välinformerade val så vore en högre andel önskvärd.

Förutsättningarna för välinformerade val kan förbättras

Figur 4: I diagrammet redovisas svarsutfallet på de två frågorna *I samband med det senaste skolvalet du var inblandad i, skulle du säga att...det var lätt att bilda sig en uppfattning om kvaliteten på olika skolor?* samt...*du hade all information du behövde för att kunna göra ett bra val?* Frågan har besvarats av 1850 föräldrar.

Del 2

Viktigast vid val av skola

Om vad som fäller avgörandet vid valet av skola

I korthet:

- Tre faktorer framhävs som viktiga vid val av skola av samtliga föräldrar i vår undersökning: att skolan upplevs som trygg, samt att lärarna upplevs vara engagerade och kompetenta.
- På frågan om vilka fem faktorer som var allra viktigast så råder det endast majoritetskonsensus kring barnets egna önskemål om skola samt lärarnas engagemang. I övrigt uppvisar föräldrarnas topp-fem-listor betydande variation, vilket tyder på att familjer har olika behov och önskemål.
- Redan från årskurs ett är barnets egen uppfattning och önskemål om skolor en betydande faktor för vilken skola som ska väljas.

Klasskamrater, utemiljö, rektor, lärare, lokaler, läge och skolmat. Listan över tänkbara faktorer att väga in i samband med val av skola kan göras lång.

Men vilka är när allt kommer omkring de viktigaste faktorerna? Finns det bred samsyn kring detta bland föräldrar eller går åsikterna isär? Och intar skolans driftform en lika framträdande plats i själva valsituationen som den ofta gjort i de senaste årens mediala debatt?

Så här svarade föräldrar när de fick välja vilka faktorer som var viktigast.

2.1 En trio viktig för alla

Om den vikt vi tillmäter olika aspekter när vi väljer skolor

Finns det några kriterier som alla föräldrar, oavsett bakgrund eller typ av skolval, ser som viktiga i samband med skolval? Ja, det finns det. Och de är åtminstone tre: att skolan upplevs som trygg, samt att lärarna är engagerade och kompetenta. Här har ingen förskola eller skola råd att brista.

Utöver de tre i topp finns sedan en mängd faktorer och kriterier som är viktiga för många, men inte alla. I topp bland dessa aspekter kommer kvaliteten på skolans lokaler samt den geografiska tillgängligheten. Skolans meritvärden eller hur skolans rektor är hamnar längre ned. Slutligen har vi en tredje grupp aspekter som är viktiga för färre än hälften av föräldrarna. Här återfinns bland annat elevgruppens etniska sammansättning, skolans driftsform, samt huruvida verksamheten var vinstdrivande eller ej.

Naturligtvis varierar faktorernas betydelse beroende på vilken typ av skolval det rör sig om. Som regel tenderar dock de flesta faktorerna att värderas snarlikt, oavsett om det rör sig om förskola, grundskola eller gymnasium. Till de klara undantagen hör barnets egna önskemål om skola, som av naturliga skäl är mindre framträdande i de yngre åren. Även kvaliteten på skolornas utemiljö samt närhet till hemmet, minskar i betydelse ju äldre barnet blir.

Trygghet och kompetent lärarkår viktigt för alla

Figur 5: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *Om du tänker tillbaka till tidpunkten för det skolvalet som du var inblandad i, hur viktiga för följande kriterier för ert val av skola?* Frågan har besvarats av 1850 föräldrar..

2.2 Viktigast för dig men inte för mig

Om de fem faktorer som är allra viktigast vid val av skola

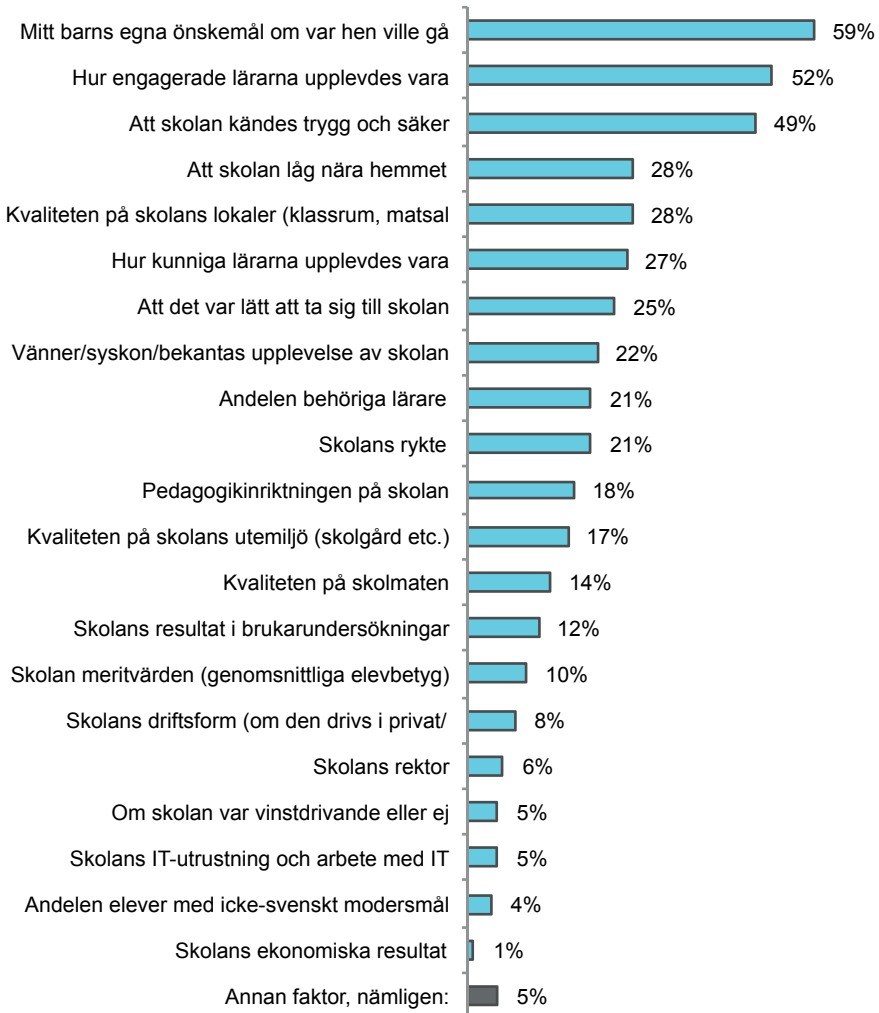
Även om många faktorer kan vara viktiga vid ett val så är det bara några som kan vara avgörande. Intressant nog tycks åsiktskillnaderna vara betydande.

När vi ber föräldrar att utifrån samma lista som ovan kryssa för de fem aspekter som de anser har varit mest avgörande för senaste valet av förskola eller skola ligger tre klart i topp. Barnets egna önskemål om var hen ville gå, samt hur engagerade lärarna upplevdes vara valdes av mer än hälften av föräldrarna. Att skolan kändes trygg och säker kom strax efter. Övriga 18 faktorer i listan har klart färre än en tredjedel av de svarande haft på sin topp-fem-lista.

Vissa faktorer, exempelvis upplevelsen av skolans rektor eller huruvida skolan var vinstdrivande eller ej, har endast figurerat på topp-fem-listan hos var tjugonde förälder. Utegårdsmiljön och närhet till hemmet letar sig oftare in bland topp fem då det gäller val av förskola, medan barnens egna önskemål blir viktigare i takt med att barnet blir äldre.

Åsikterna om vad som är allra viktigast går isär

Figur 6: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *Om du nu bara får välja fem, vilka av följande faktorer skulle du säga var mest avgörande för er i samband med att ni valde skola?* Frågan har besvarats av 1850 föräldrar.

2.3 Även små har bestämda viljor

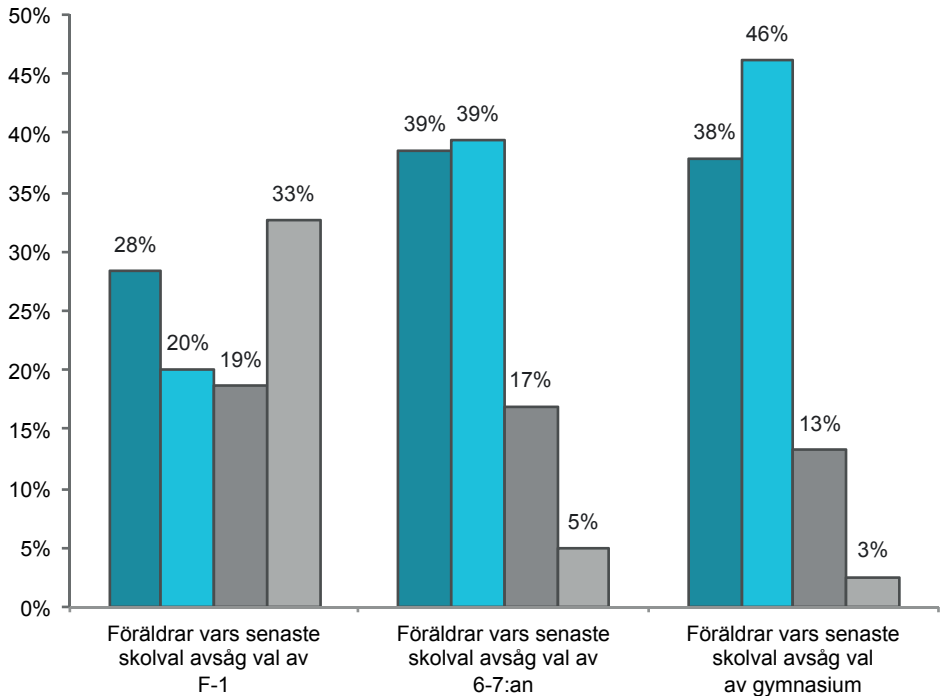
Om betydelsen av barnets egna önskemål vid val av skola

Alla föräldrar vet att det går snabbt för barn att utveckla egna uppfattningar och viljor. Vår undersökning visar att skolvalet inte är ett undantag.

När vi frågar föräldrar i vilken utsträckning deras barn inför valet själv hade en uppfattning om vilka skolor de ville gå i, framgår att redan i samband med val av första klass svarar hälften av föräldrarna att deras barn hade antingen en ganska eller väldigt tydlig uppfattning. I merparten (67 procent) av fallen då barnet hade en tydlig uppfattning så var dennes önskemål om skola också ett av de fem viktigaste kriterierna för det slutliga valet. Trodde man att det först var i senare år som barnens egen vilja var en viktig faktor för skolvalet får man alltså tänka om.

Redan i 1:a klass har många barn uppfattning om skolor

- Mitt barn hade en bestämd uppfattning om vilken/vilka skolor han/hon ville gå i
- Mitt barn hade en ganska tydlig uppfattning om vilka skolor han/hon ville gå i
- Mitt barn hade en viss uppfattning om vilka skolor han/hon ville gå i
- Mitt barn hade inte alls någon uppfattning om vilka skolor han/hon ville gå i

Figur 7: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *I samband med att du senast var inblandad i att välja, vad stämde då bäst in på ditt barn?* Föräldrar som tidigare angivit att det senaste skolvalet avsåg val av förskola har inte besvarat frågan. Frågan har besvarats av 1385 föräldrar.

Del 3

Utfallet av skolvalet

Om hur nöjda vi blir med skolorna vi valt

I korthet:

- I snitt uppger närmare nio av tio föräldrar att de antingen blev väldigt eller ganska nöjda med skolan som deras barn började på.
- Nöjdheten är inte ett svepande omdöme. Oavsett om det gäller lärarnas upplevda engagemang, kompetens, skolans trygghet eller kvaliteten på skolmaten så beskriver föräldrar överlag sig själva som nöjda.
- På ett övergripande plan kan undersökningen inte fastslå ett samband mellan mängden nedlagd tid på efterforskningar och den därpå följande nöjdheten med utfallet av skolvalet.

Efterforskningar, överväganden, diskussioner och funderingar. I slutändan är målet en plats på en skola man är nöjd med.

Så, verkar det som att ansträngningarna ger resultat? Blir föräldrar nöjda med utfallet av skolvalen? Blir deras barn nöjda? Glädjande nog tycks det snabba svaret på samtliga dessa frågor vara: ja.

3.1 Nöjda väljare

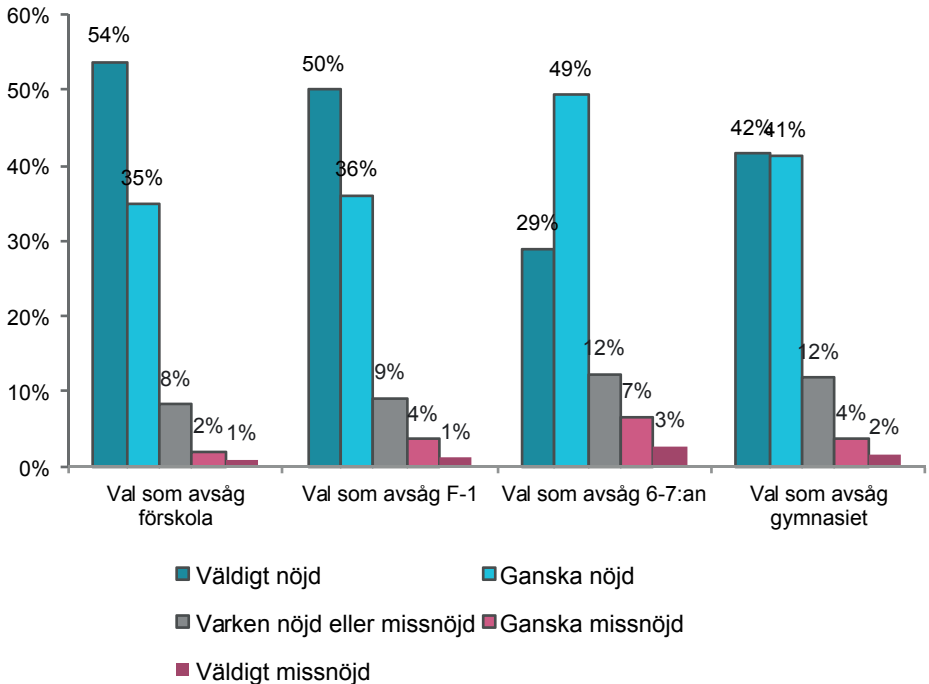
Om hur vi upplever utfallet av skolvalet i stort

Om vi använder de inblandade parternas nöjdhet som måttstock för att utvärdera skolvalet så har vi skäl att vara positiva. Den överväldigande majoriteten av föräldrar uppger nämligen att de är just nöjda med utfallet. I snitt uppger närmare nio av tio föräldrar att de antingen blev väldigt eller ganska nöjda med förskolan eller skolan som deras barn började på. Som ett resultat av det är även viljan att rekommendera sitt barns skola hög. Nio av tio föräldrar uppger att de med väldigt eller ganska stor sannolikhet skulle rekommendera den skola som deras barn började på till vänner och bekanta.

Och barnen själva då, hur är det med deras nöjdhet? Det har vi i den här undersökningen inget direkt mått på. Men närmare nio av tio föräldrar (86 procent) upplever att deras barn på det stora hela blev nöjd med skolan som han eller hon började på, och endast fem procent att barnet blev uttryckligen missnöjd.

Överväldigande majoritet nöjda med utfallet av skolvalet

Figur 8: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *I efterhand, hur nöjd är/var du med den skola som ditt barn började på?* Frågan har besvarats av 1850 föräldrar.

3.2 Vår skola är bra

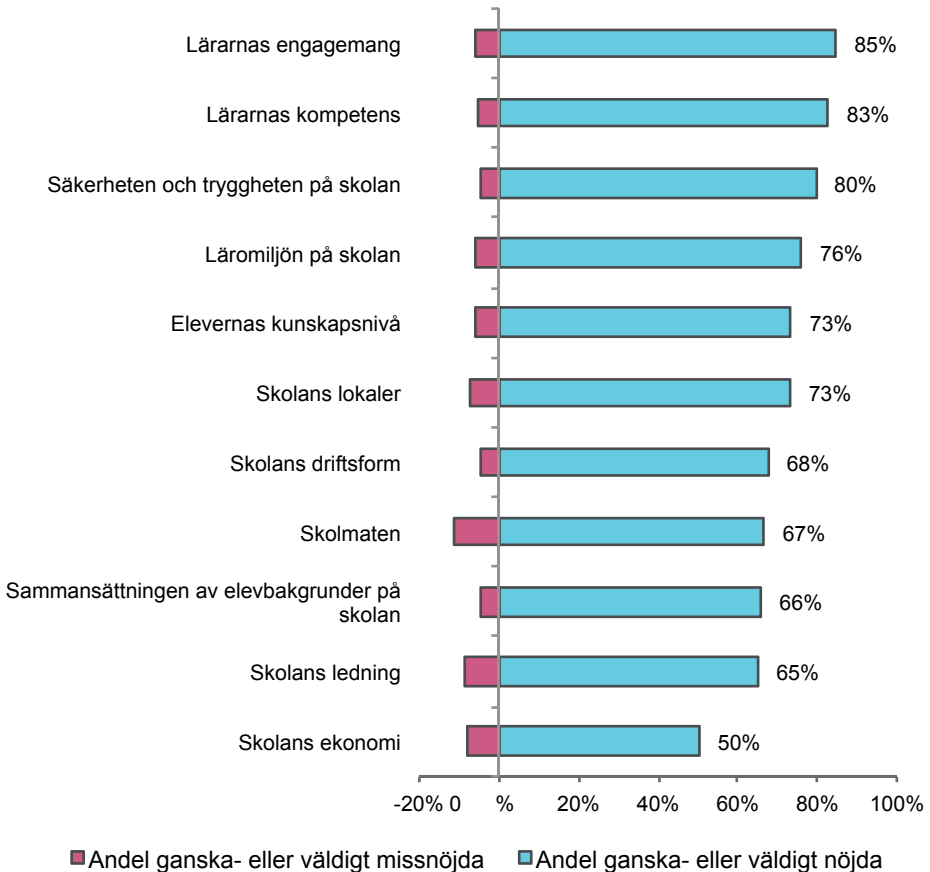
Om nöjdheten med olika aspekter av skolan vi började på

Som vi sett uppger den absoluta merparten av föräldrar att de har varit nöjda med den skola som de valt för sitt barn. Detta faktum kan vara värt att påminna sig om i tider då larmrapporter om den svenska skolan duggar tätt.

När vi ber föräldrar att i närmare detalj ange hur nöjda de har varit med elva skilda aspekter av skolan som deras barn sedermera började på så framgår tydligt att nöjdheten är mer än svepande. Oavsett om det gäller lärarnas upplevda engagemang, kompetens, skolans trygghet eller kvaliteten på skolmaten, så beskriver föräldrar överlag att de är nöjda. På en övergripande nivå måste slutsatsen alltså bli att den ”typiska” svenska skolan upplevs som bra.

Nöjdheten med den valda skolan är mer än svepande

Figur 9: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *I efterhand, hur nöjda är/har ni varit med följande aspekter av den skola som ditt barn började på?* I diagrammet har alternativt "varken nöjd eller missnöjd" exkluderats ur redovisningen, varför andelarna inte summerar till 100. Frågan har besvarats av 1850 föräldrar.

3.3 Spelar ansträngning ingen roll?

Om sambandet mellan tid på efterforskning och nöjdhet med utfall

Jorge och Therese har olika utgångspunkter. Jorge har i mer än tre års tid vetat vilken grundskola han helst av allt skulle vilja att hans dotter ska börja på. Therese däremot hade inte ägnat frågan så mycket som en tanke förrän valet plötsligt började närma sig. Som ett resultat blev själva valprocessen för Jorge kort och enkel, medan den för Therese tog mera tid. Även utfallet blev i det här fallet olika. Jorge fick en plats på den skola han sedan länge tänk sig, och kunde inte vara mer nöjd. Therese däremot fick plats först på sitt andrahandsval, och i efterhand är det aspekter av skolan hon inte är helt nöjd med.

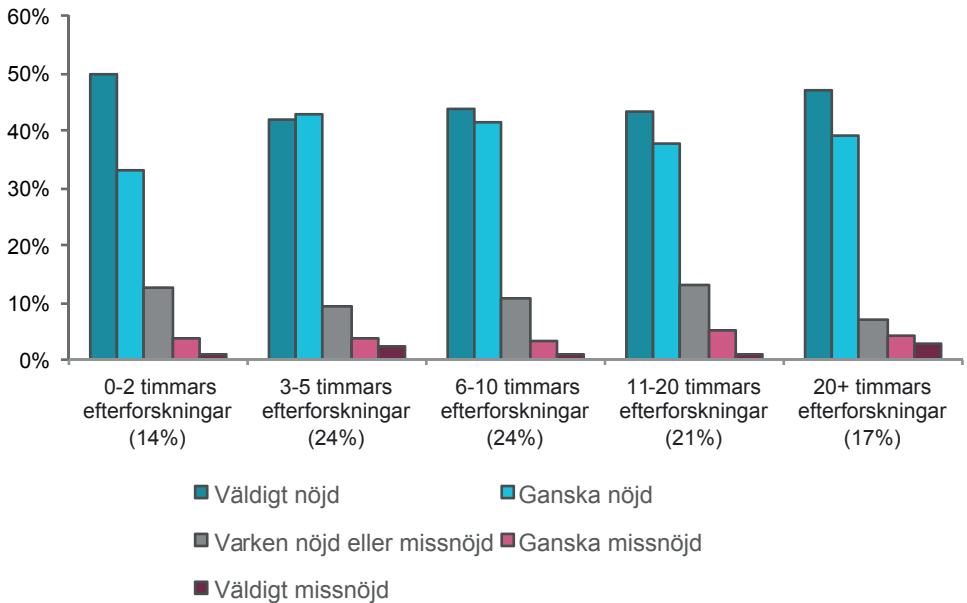
Vad historien om Jorge och Therese visar är att det inte alltid finns ett enkelt och direkt samband mellan hur mycket tid vi lägger på att efterforska skolor och hur nöjda vi sedan blir med vårt val. På ett övergripande plan är detta också vad vi finner i vår undersökning. Oavsett om vi tittar på föräldrar som uppger sig ha lagt ned mer än 20 timmar på efterforskningar, eller föräldrar som uppger sig ha lagt ned mindre än 3 timmar, så är nöjdheten i princip densamma. Detsamma gäller även för skillnader i hur många olika informationskällor som konsulterades inför valet.

Betyder då detta att ansträngning inte lönar sig, och att skolvalet är något att ta lättvindigt på? Nej, den slutsatsen är förhastad - frånvaron av bevis är inte alltid ett bevis på frånvaro.

Att informerade val, allt annat lika, inte skulle vara att föredra framför oinformerade verkar högst otroligt. Vad vår undersökning däremot visar är att frågan är för komplex för att enkelt kunna besvaras av en allmänhetsundersökning.

På övergripande nivå inget uppenbart samband
mellan nedlagt tid och nöjdhet med utfall

Figur 10: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *I efterhand, hur nöjd är/ var du med den skola som ditt barn började på?* uppdelat på den mängd tid som de svarande tidigare uppgett att den sammanlagt lagt på efterforskningar. Frågan har besvarats av 1750 föräldrar.

Del 4

Synen på skolvalet i stort

Om våra känslor och tankar inför skolvalet som fenomen

I korthet:

- Tre av fyra föräldrar beskriver den sammantagna erfarenheten av skolvalet som positiv. Förbättringsutrymme finns dock, då en av fyra beskriver erfarenheten som mindre positiv.
- Stödet för det fria skolvalet är starkt. 64 procent av föräldrarna uppger sig vara positivt inställda till systemet med ett fritt skolval, att jämföra med 15 procent som är negativa.

I den här rapporten har vi hittills tittat på hur den typiska efterforsknings- och förberedelseprocessen ser ut inför ett skolval. Vi har också sett vilka faktorer som väger tyngst då skolor ska väljas, samt hur nöjda föräldrar som helhet blir med sina val.

En återstående fråga att belysa är hur föräldrar ser och tänker på skolvalet i stort. Är vi positiva till möjligheten att kunna välja skola, och har vi överlag en positiv upplevelse av valet som sådant? Av undersökningen att döma är svaret på dessa frågor i båda fallen: ja.

4.1 I regel en positiv erfarenhet

Om upplevelsen av skolvalet i stort

Att välja förskola eller skola är en resa. Från det att preferenser börjat formas är det flera steg som ska avklaras innan skolstarten kan bli ett faktum. Information ska samlas in, fördelar och nackdelar ställas mot varandra, rankinglistor ska produceras, och det ska finnas en tillgänglig plats.

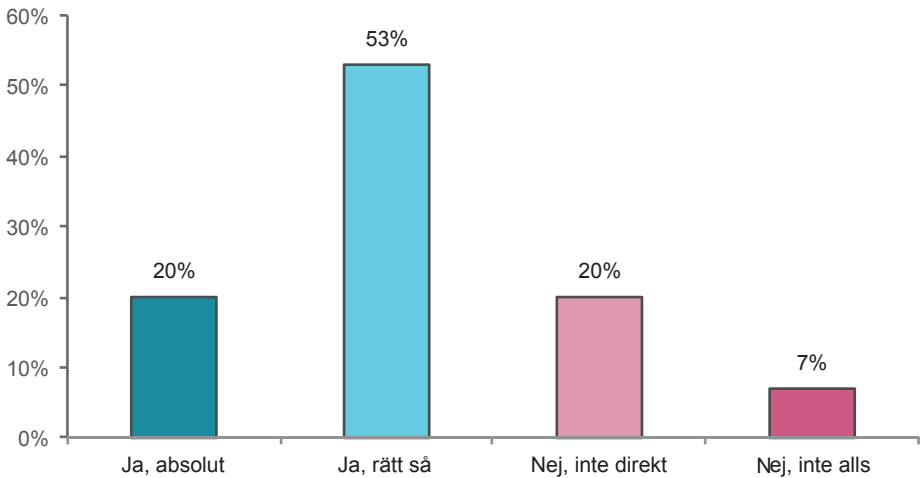
Är det då en behaglig resa? Har föräldrar i allmänhet en positiv erfarenhet av skolvalet som helhet? För en stor majoritet tycks svaret på den frågan vara ja. Sammanlagt uppger ungefär tre av fyra föräldrar att de till övervägande del hade en positiv erfarenhet av valet.

I ungefär vart fjärde fall har erfarenheterna av valet varit mindre positiva. Skälen till detta är säkerligen flera och varierade. En snabb analys visar att utbudet av skolor, tillgången till information samt den upplevda lättheten av att utvärdera skolornas kvalitet är bidragande faktorer. Bland föräldrar som upplevde att de hade all information de behövde för att kunna göra ett bra val, så uppgav 52 procent att de absolut också hade en positiv upplevelse av skolvalet som helhet. Bland de som inte upplevde att de hade all information de behövde så var det endast 5 procent som absolut hade en positiv upplevelse.

På liknande sätt uppger 33 procent av föräldrarna som upplevde skolbudet som gott att de absolut hade en positiv upplevelse av skolvalet, att jämföra med 15 procent bland föräldrar som inte upplevde detta. Även om helhetsbilden alltså är positiv så finns det uppenbarligen förbättringspotential.

Majoritet hade en positiv upplevelse av senaste skolvalet

Figur 11: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *Om du tänker tillbaka på tiden för det senaste skolvalet som du var inblandad i, skulle du säga att du hade en positiv erfarenhet av skolvalet som helhet?* Frågan har besvarats av 1850 föräldrar.

4.2 Ja till ett fritt val

Om föräldrars syn på det fria skolvalet

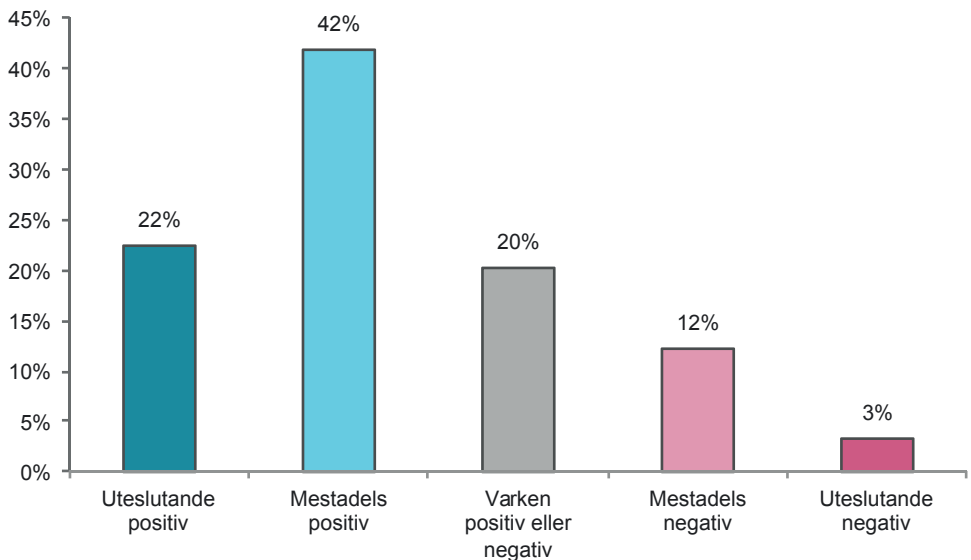
Flera tidigare undersökningar har visat det, och vår undersökning är inget undantag: majoriteten av svenska föräldrar är positiva till det fria skolvalet. Mer precist så svarar 64 procent av föräldrarna i vår undersökning att de är övervägande positiva. 20 procent av föräldrarna är neutrala, medan 15 procent uppger att de är negativt inställda. Fördelningen är snarlik över köns- och regiongränser, medan blockgränsen är en tydlig vattendelare. Bland föräldrar som uppger att de skulle rösta på något av allianspartierna är 80 procent klart positiva till det fria skolvalet, att jämföra med 49 procent bland föräldrar som skulle rösta på Socialdemokraterna eller Vänsterpartiet. Bland Miljöpartiets väljare är bilden snarlik: 47 procent uppger sig vara övervägande positiva, 28 procent neutrala, och 25 procent negativa.

Även ur ett annat perspektiv framgår av undersökningen att stödet för det fria skolvalet, trots den senaste tidens debatt, är starkt. På frågan om man anser att det bör vara en rättighet att som elev eller förälder att själv kunna få välja förskola eller skola så svarar 65 procent av föräldrarna att de anser detta. 27 procent är klivna, medan endast 9 procent svarar nej.

På det övergripande planet är bilden alltså klar: föräldrar säger ja till det fria skolvalet. Och faktiskt till fler val än så. På frågan om hur värdefullt man generellt upplever möjligheten att kunna göra fria val inom ett flertal välfärdsområden, från val av husläkare till pensionssparande, så uppger i snitt mellan 80-90 procent att de ser valfriheten som värdefull, det fria skolvalet inkluderat.

Majoriteten positiv till det fria skolvalet

Figur 12: I diagrammet redovisas svarsutfallet på frågan *På det stora hela, skulle du säga att du är positiv eller negativ till systemet med ett fritt skolval?*. Frågan har besvarats av 1850 föräldrar.

